

İTOSAM

İSTANBUL TİCARET ODASI
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

HAFTALIK
EKONOMİ BÜLTENİ
02 ARALIK 2024

Ekonomide Son Gelişmeler

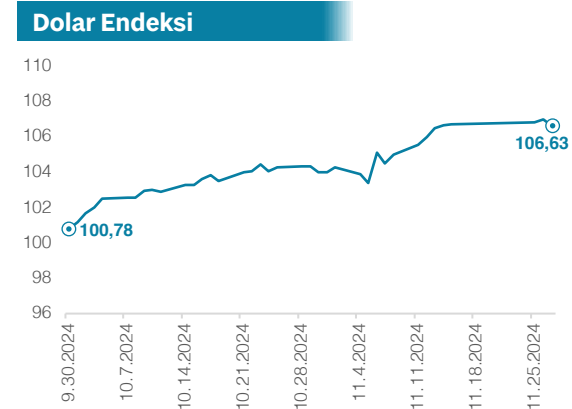
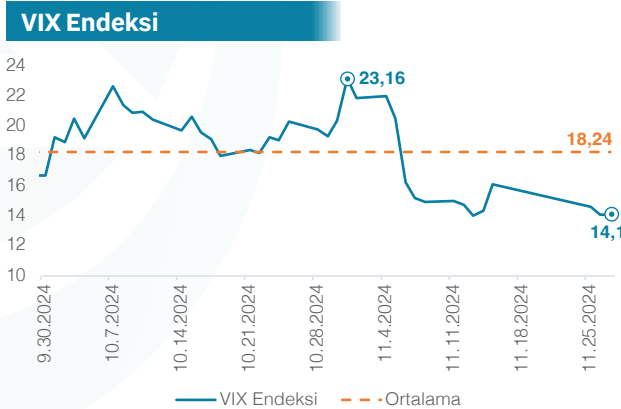
- 03** KÜRESEL FİNANSAL PİYASALAR
- 05** 2024 ONLINE SATIN ALMA ALIŞKANLIKLARI
- 06** TCMB SEKTÖREL ENFLASYON BEKLENTİLERİ
- 07** GAYRİSAFİ YURT İÇİ HASILA
- 12** DIŞ TİCARET İSTATİSTİKLERİ
- 14** EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ
- 16** REEL KESİM GÜVEN ENDEKSİ
- 17** İKTİSADİ YÖNELİM İSTATİSTİKLERİ
- 18** SEKTÖREL GÜVEN ENDEKSLERİ
- 20** HİZMET ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ
- 21** KAPASİTE KULLANIM ORANI

“Dolar Endeksi Son İki Yılın En Yüksek Değerini Gördü”

Geçtiğimiz hafta küresel finans piyasalarında dalgalı bir seyir hâkimdi. ABD Başkanı seçilen Donald Trump’ın açıkladığı yeni kabine üyelerinin ticaret politikalarında korumacı bir yaklaşımı desteklemesi ve Rusya ile Ukrayna arasındaki savaşın nükleer bir boyuta evrilmeye riski, piyasaların başlıca endişe kaynakları arasında yer aldı.

Piyasa göstergelerine baktığımızda "Korku Endeksi" olarak bilinen ve S&P 500 endeksinin zımnı volatilitisini (dalgalanmasını) gösteren VIX Endeksi, ABD seçimlerinden hemen önce 23,16 seviyesine yükselmişti. Ancak Trump’ın başkan seçilmesine piyasaların olumlu tepki vermesinin ardından, endeks üç aylık ortalaması olan 18,24’ün altına geriledi.

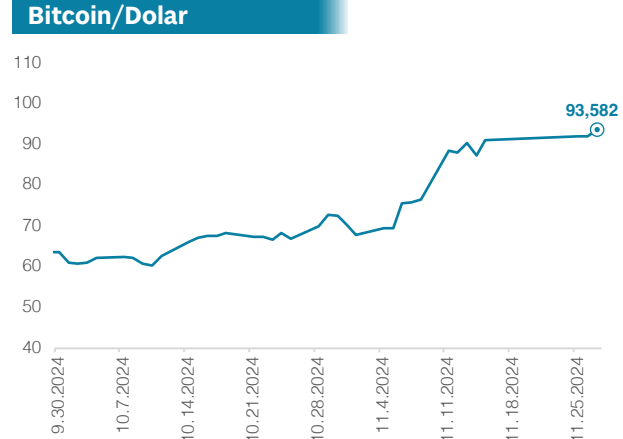
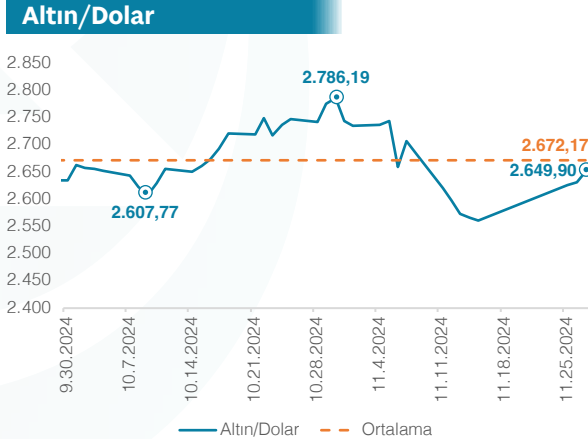
Trump’ın, Çin’den ithal edilen mallara ek %10, Meksika ve Kanada’dan gelen tüm ürünlere ise %25 oranında gümrük vergisi uygulama planı, doların değer kazanmasına yol açtı. Bu gelişmeler karşısında Meksika pesosu dolara karşı ortalama %2,5, Kanada doları ise %0,7 oranında değer kaybetti. Trump’ın planladığı gümrük vergilerinden olumsuz etkilenmesi beklenen Avrupa’da ise euro, dolar karşısında üç haftada ortalama %4,2 değer kaybederek 1,033 seviyesine düştü ve son iki yılın en düşük değerine ulaştı. Seçimler öncesinde 103,2 seviyesinde olan dolar endeksi ise 107,01’e yükselerek son iki yılın en yüksek seviyesini gördü.

“Bitcoin’de Yaklaşık %42’lik Prim”

Yatırımcıların güvenli liman olarak gördüğü altın, ABD seçimleri öncesinde piyasalardaki belirsizlik nedeniyle rekor seviyelere ulaştı. 4 Kasım 2024 tarihinde 2.736 doları test eden altın, seçimlerin sorunsuz tamamlanması ve doların değer kazanmasıyla geriledi. Seçim sonrası dönemde ise altın fiyatları, ortalama 2.640 dolar seviyelerinde dengelendi.

Donald Trump’ın özellikle Bitcoin başta olmak üzere kripto para yanlısı bir tutum sergilemesi ve ABD’yi bir Bitcoin merkezi haline getirme planı, bu varlığın hızla değer kazanmasına yol açtı. Trump’ın rezerv oluşturma ve özel bir yapı kurma düşüncesi de kripto para piyasalarını destekledi. Bitcoin, 4 Kasım’da 69.450 doları görmesinin ardından son bir haftada yaklaşık %42 artış kaydederek 98.348 dolar seviyesine ulaştı.

“E-Ticarete En Rağbet Edilen Kategorilerin Başında Giyim ve Ayakkabı Geliyor”

Uluslararası lojistik şirketi DHL, “2024 Online Satın Alma Alışkanlıkları” raporunu yayımladı. 24 ülkeden 12.000’den fazla katılımcının görüşleri baz alınarak oluşturulan araştırma, çevrimiçi alışveriş yapan müşterilerin eğilimleri ve davranışları hakkında önemli veriler sunuyor. Araştırmaya katılanların %52’si haftada en az bir kez internette alışveriş yaptıklarını ifade ederken %84’ü bir sonraki alışverişleri için çevrimiçi araştırma yaptıklarını belirtiyor. Ayrıca tercih ettikleri ödeme seçeneği sunulmadığında dünya genelinde her 10 müşteriden 6’sının alışveriş sepetlerini terk etmeleri dikkat çekici bir bulgu olarak yer alıyor.

Araştırma sonuçlarına göre dünya genelinde e-ticaret alışverişlerinde en rağbet edilen kategorilerin başında giyim ve ayakkabı geliyor. Türkiye ise giyim ve ayakkabı, kozmetik ve gıda kategorilerinde Avrupa’da en sık alışveriş yapan ülke konumunda yer alıyor. Türk müşterilerin %69’u her ay çevrimiçi olarak 800 TL üzerinde harcama yaptığını ifade ediyor.

İnternette Alışveriş Yapanların Satın Aldığı Ürün Grupları

	İnternette Alışveriş Yapanların Satın Aldığı Ürün Grupları			Hangi Ülkelerdeki Müşteriler İnternette Bu Ürünleri En Çok Satın Alıyor?	
	Hem sınır içi hem sınır ötesi alışveriş yapanlar	Sınır ötesi alışveriş yapanlar	Sosyal medya üzerinden alışveriş yapanlar	Dünya genelinde	Avrupa’da
Giyim ve ayakkabı	%63	%65	%65	Hindistan	Türkiye
Elektronik	%34	%35	%32	Nijerya	Çek Cumhuriyeti
Kozmetik	%30	%34	%36	Hindistan	Türkiye
Yiyecek ve içecek	%29	%30	%35	BAE	Türkiye
Ev aletleri	%26	%26	%29	Tayland	Çek Cumhuriyeti
Spor, eğlence ve hobi ürünleri	%21	%22	%19	Kanada	Avusturya
Kitap	%20	%18	%15	Avustralya	İtalya
Gıda takviyesi	%19	%21	%22	Tayland	İsveç
Mobilya ve ev eşyaları	%15	%17	%17	Çin	Fransa

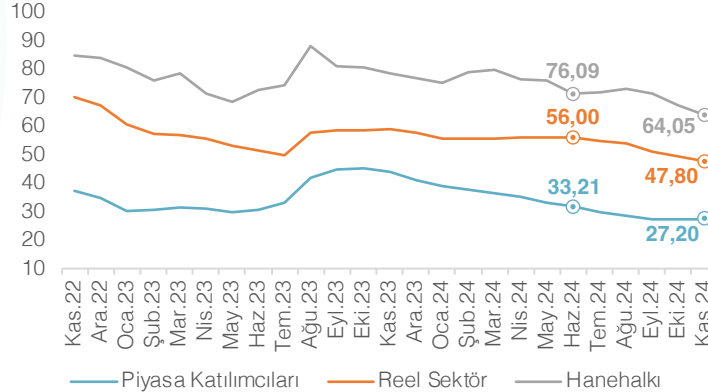
*Not: Katılımcılar birden fazla seçeneğe işaretleyebildiği için yüzdelerin toplamı %100’ü aşmaktadır.
Kaynak: DHL, 2024 Online Satın Alma Alışkanlıkları

“Enflasyon Beklentilerinde Gerileme”

Merkez Bankası, kasım ayına ait sektörel enflasyon beklentilerini yayınladı. Buna göre her ekonomik aktörün üç enflasyon beklentisinde gerileme kaydedildi. 12 ay sonrası yıllık enflasyon beklentileri, piyasa katılımcıları için bir önceki aya göre 0,2 puan azaldı ve %27,2 seviyesine, reel sektör için 1,7 puan düşerek %47,8 seviyesine geriledi. Hanehalkı enflasyon beklentileri ise 3,1 puan azalarak ve %64,1 seviyesine düşüş gösterdi.

Gerçekleşen enflasyonun %75,45 ile zirve yaptığı mayıs ayına kıyasla, hanehalkı beklentilerinde 12,04 puan, reel sektör beklentilerinde 8,2 puan ve piyasa katılımcılarının beklentilerinde 6,01 puanlık bir iyileşme kaydedildi. Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, beklentilerdeki bu iyileşmenin enflasyondaki katılığın azalmasına katkı sağladığını ifade etti.

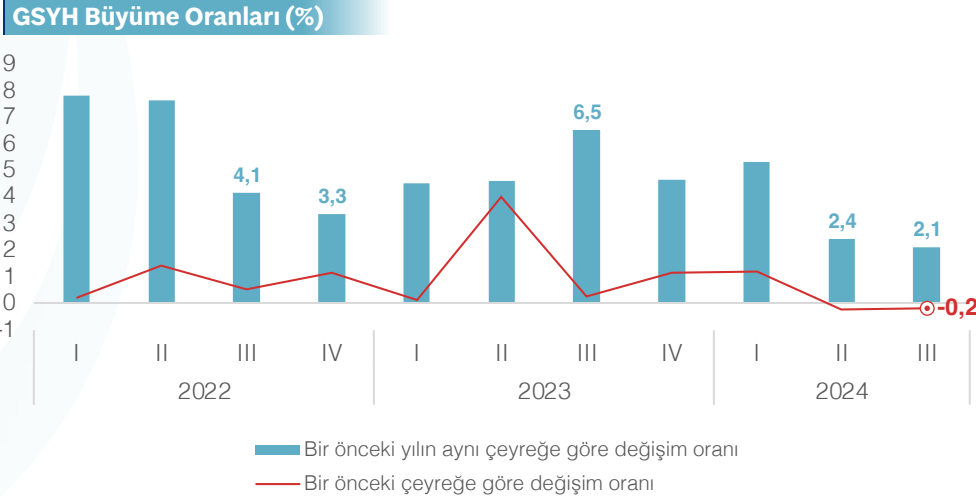
Sektörel Enflasyon Beklentileri (%)

Kaynak: TCMB

“GSYH’de Yıllık %2,1 Büyüme”

Gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH), 2024 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %2,1 oranında artış gösterdi. Mevsim etkilerinden arındırılmış GSYH ise bir önceki çeyreğe göre %0,2 azaldı. Böylece üçüncü çeyrekte cari fiyatlarla GSYH 11 trilyon 893 milyar 252 milyon TL seviyesinde gerçekleşti.

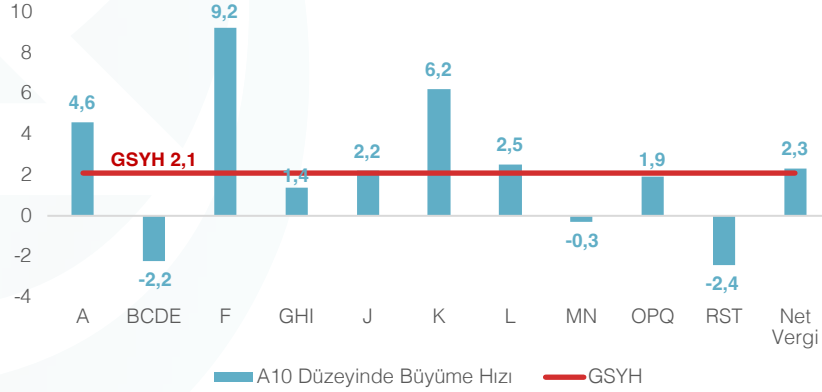

Kaynak: TÜİK

“İnşaat Sektörü %9,2 Büyüdü”

Üçüncü çeyrekte inşaat %9,2, finans ve sigorta faaliyetleri %6,2 ve tarım sektörü %4,6 oranlarında büyürken sanayi sektöründe üretim %2,2 oranında azaldı.

GSYH İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Büyüme Hızları (%)

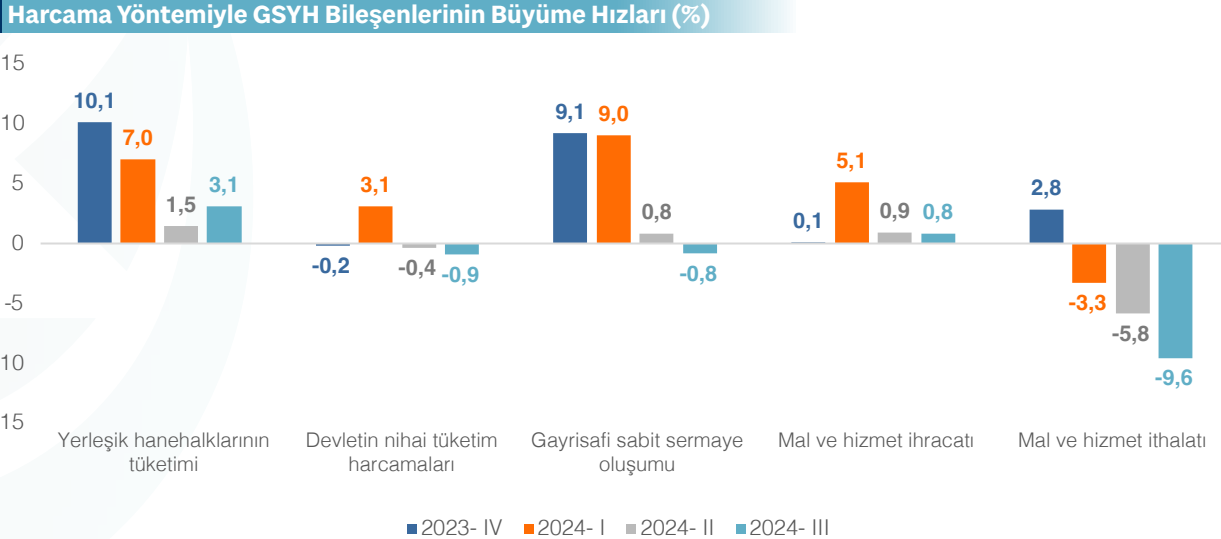

- A → Tarım, ormancılık ve balıkçılık
- BCDE → Sanayi
- C → İmalat sanayi
- F → İnşaat
- GHI → Hizmetler
- J → Bilgi ve iletişim
- K → Finans ve sigorta faaliyetleri
- L → Gayrimenkul faaliyetleri
- MN → Mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri
- OPQ → Kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
- RST → Diğer hizmet faaliyetleri

Kaynak: TÜİK

“Hanehalkı Tüketiminde Yıllık %3,1 Artış”

Harcama yöntemiyle GSYH bileşenlerinin büyüme hızları incelendiğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre hanehalkı tüketim harcamaları %3,1 artarken devletin nihai tüketim harcamalarının %0,9 oranında azaldığı görülüyor. Son dört çeyrektir hanehalkı tüketim harcamalarındaki büyümenin hız kaybetmesi sıkı para politikasının etkilerini yansıtıyor. 2024 yılı boyunca devletin nihai tüketim harcamalarının hız kaybetmesi de kamu kesiminin kademeli olarak sıkılaşıma yönünde adımlar attığını ortaya koyuyor. Aynı dönemde ihracat %0,8 artarken ithalat %9,6 oranında azaldı.

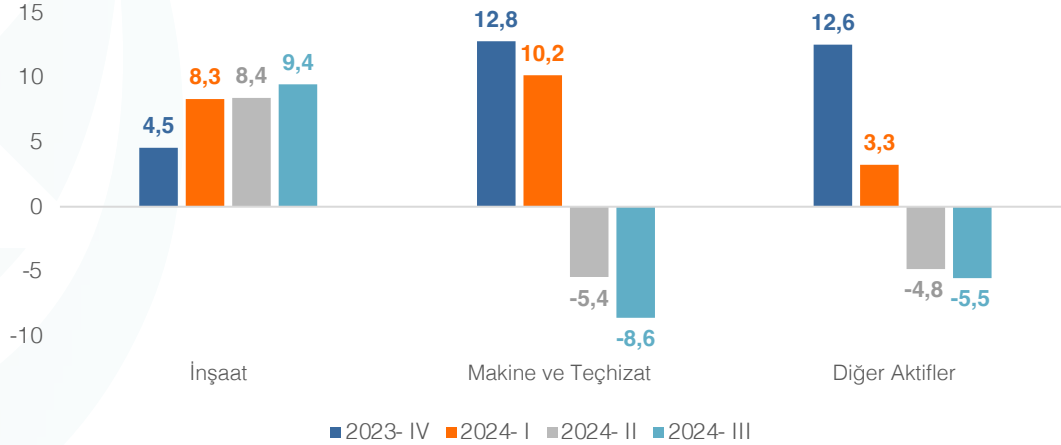

Kaynak: TÜİK

“İnşaat Yatırımlarında Yıllık %9,4 Artış”

Gayrisafi sabit sermaye oluşumu bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %0,8 oranında azaldı. Gayrisafi sabit sermayeyi oluşumunun alt kalemleri incelendiğinde inşaatla %9,4 artış gerçekleşirken makine ve teçhizat sınıfında %8,6 ve diğer aktiflerde %5,5 oranlarında azalma görüldü

Gayrisafi Sabit Sermaye Oluşumu (%)

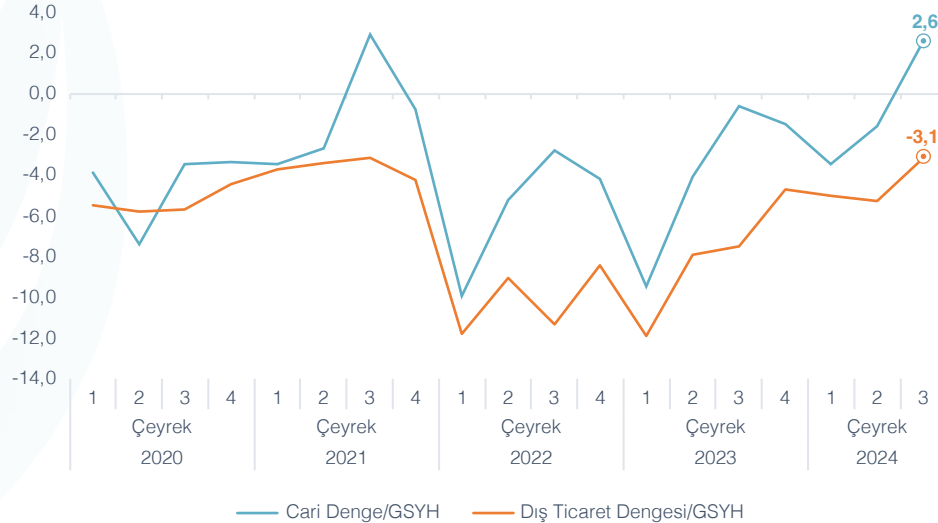

Kaynak: TÜİK

“Cari Dengenin Milli Gelire Oranı %2,6”

Üçüncü çeyreği kapsayan Temmuz-Eylül aylarında cari denge toplam 9,29 milyar dolar fazla verdi. Böylece cari dengenin GSYH'ye oranı pozitif %2,6 değerini aldı. Aynı dönemde dış ticaret açığının GSYH'ye oranı ise %3,1 seviyesinde gerçekleşti.

Dış Ticaret ve Cari Dengenin GSYH'ye Oranı (%)

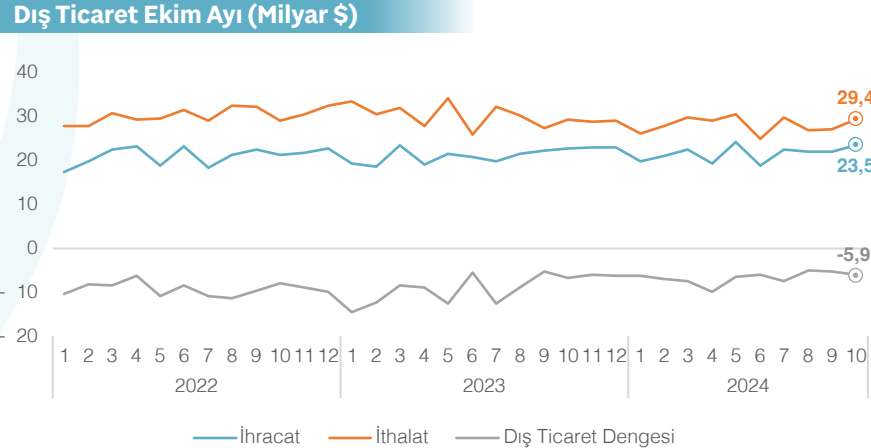

Kaynak: TCMB, TÜİK

“Ekim Ayında İhracat %3,1 Artarken İthalatta Değişim Gerçekleşmedi”

Dış ticaret verilerine göre ekim ayında ihracat, bir önceki yılın aynı ayına göre %3,1 artarak 23 milyar 500 milyon dolar, ithalat aynı kalarak 29 milyar 409 milyon dolar oldu. Ocak-Ekim döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre %3,1 artarak 216 milyar 195 milyon dolar, ithalat %7,2 azalarak 282 milyar 49 milyon dolar olarak kaydedildi.

Ekim ayında dış ticaret açığı bir önceki yılın aynı ayına göre %10,5 azalarak 6 milyar 603 milyondan 5 milyar 909 milyon dolara geriledi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2023 ekim ayında %77,5 iken 2024 ekim ayında %79,9'a artış gösterdi. Enerji ürünleri ve parasal olmayan altın hariç dış ticaret açığı 627 milyon dolar olurken dış ticaret hacmi %4,7 artarak 44 milyar 737 milyon dolar olarak kaydedildi. Enerji ve altın hariç ihracatın ithalatı karşılama oranı eylül ayında %98,2 iken ekim ayında %97,2'ye geriledi.

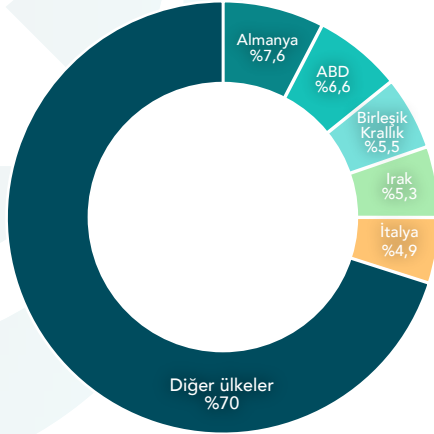

“Türkiye’nin İhracatında Almanya, İthalatında ise Çin İlk Sırada Olmaya Devam Ediyor”

Ekim ayında en çok ihracat gerçekleştirilen ülke 1 milyar 795 milyon dolar ile Almanya oldu. Bu ülkeyi sırasıyla 1 milyar 562 milyon dolar ile ABD, 1 milyar 294 milyon dolar ile Birleşik Krallık, 1 milyar 236 milyon dolar ile Irak, 1 milyar 159 milyon dolar ile İtalya izledi. İlk 5 ülkeye yapılan ihracat, toplam ihracatın %30’unu oluşturdu. İthalatta ise ilk sırayı 4 milyar 242 milyon dolar ile Çin aldı. Bu ülkeyi sırasıyla; 3 milyar 117 milyon dolar ile Rusya Federasyonu, 2 milyar 346 milyon dolar ile Almanya, 1 milyar 772 milyon dolar ile İtalya, 1 milyar 278 milyon dolar ile ABD takip etti. İlk 5 ülkeden yapılan ithalat, toplam ithalatın %43,4’ünü oluşturdu.

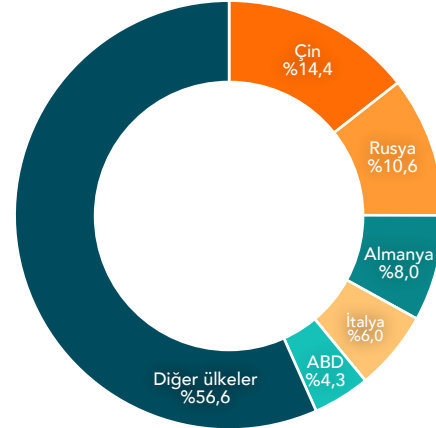
Ocak-Ekim döneminde en çok ihracat yapılan ülkeler sırasıyla Almanya, ABD, Birleşik Krallık, Irak, İtalya olurken en çok ithalat yapılan ülkeler ise Çin, Rusya, Almanya, İtalya ve ABD oldu. İlk beş ülkeye yapılan ihracat toplam ihracatın %29,7’sini; ithalat ise toplam ithalatın %44’ünü oluşturdu.

Ülkelere Göre İhracat, Ekim 2024

Kaynak: TÜİK

Ülkelere Göre İthalat, Ekim 2024

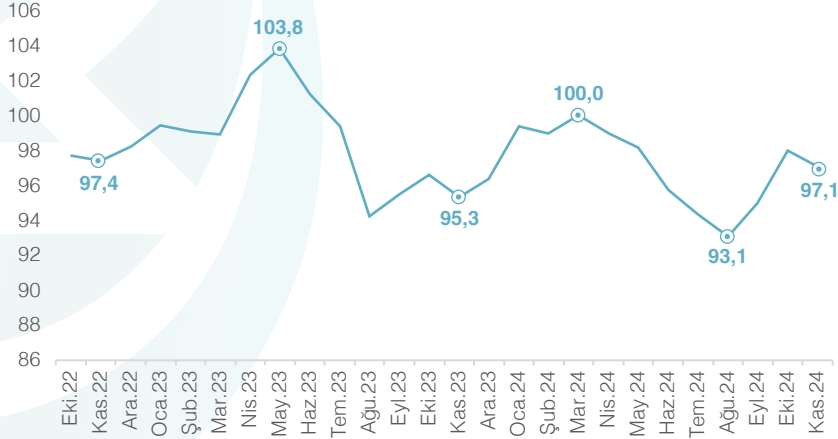

Kaynak: TÜİK

“Ekonomik Güven Endeksi 97,1 Seviyesinde”

Ekonomik güven endeksi, ekim ayında 98,0 iken kasım ayında %0,9'luk azalışla 97,1 seviyesine geriledi.

Ekonomik Güven Endeksi

Kaynak: TÜİK

“Ekonomik güven endeksi, tüketici ve üreticilerin genel ekonomik duruma ilişkin değerlendirmelerini, beklentilerini ve eğilimlerini özetleyen bir bileşik endekstir. Endeksin 100'den büyük olması genel ekonomik duruma ilişkin iyimserliği, 100'den küçük olması ise genel ekonomik duruma ilişkin kötümserliği göstermektedir.”

“Hizmet Sektöründe %2,9’luk Düşüş”

Bir önceki aya kıyasla kasım ayında; inşaat sektörü güven endeksi %1,7’lik artışla 87,8’e, reel kesim (imalat sanayi) güven endeksi %1,2 artışla 103,4’e, perakende ticaret sektörü güven endeksi ise %0,9 artışla 111,7’ye ulaştı. Ayrıca hizmet sektörü güven endeksi %2,9’luk azalış ile kasım ayında en çok azalış kaydeden endeks olurken tüketici güven endeksi ise %1’lik azalışla 79,8 seviyesine geriledi.

Endeksler ve Değişim Oranları

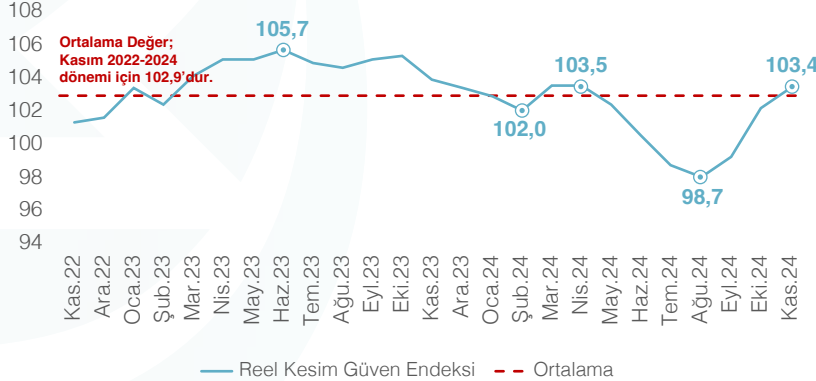
	Endeks		Bir Önceki Aya Göre Değişim Oranı (%)	
	Ekim	Kasım	Ekim	Kasım
Ekonomik Güven Endeksi	98,0	97,1	3,2	-0,9
Tüketici Güven Endeksi	80,6	79,8	3,0	-1,0
Reel Kesim Güven Endeksi	102,2	103,4	3,0	1,2
Hizmet Sektörü Güven Endeksi	114,2	111,0	1,5	-2,9
Perakende Ticaret Sektörü Güven Endeksi	110,7	111,7	0,1	0,9
İnşaat Sektörü Güven Endeksi	86,3	87,8	-1,7	1,7

Kaynak: TÜİK

“Reel Kesim Güven Endeksi 7 Ayın Zirvesinde”

Mevsimsellikten arındırılmış Reel Kesim Güven Endeksi (RKGE-MA) kasım ayında bir önceki aya göre 1,2 puanlık artışla 103,4 seviyesinde gerçekleşti. Bu değer, ilgili endeksin 2024 yılı nisan ayından bu yana gördüğü en yüksek değer olarak kaydedildi.

Reel Kesim Güven Endeksi (RKGE-MA)

Kaynak: TCMB
Mevsimsel etkilerden arındırılmıştır.

“

RKGE=100: Anketin kapsadığı reel kesim temsilcileri tarafından yapılan değerlendirmelere göre ekonomik faaliyetlere ilişkin istikrarlı görünüm.

RKGE>100: Anketin kapsadığı reel kesim temsilcilerinin ekonomik faaliyetlere ilişkin güvenin arttığı (iyimser) görünüm.

RKGE<100: Anketin kapsadığı reel kesim temsilcilerinin ekonomik faaliyetlere ilişkin güvenin azaldığı (kötümser) görünüm.

”

“Yıllık ÜFE Beklentisi 45,4 Seviyesine Geriledi”

Endeksi oluşturan anket sorularına ait yayılma endeksleri incelendiğinde endeksi artış yönünde etkileyen bileşenlerin son üç aydaki toplam sipariş miktarı, mevcut toplam sipariş miktarı, genel gidişat, mevcut mamul mal stoku, gelecek üç aydaki ihracat sipariş miktarı ve gelecek üç aydaki toplam istihdama ilişkin değerlendirmeler olduğu görülüyor. Sabit sermaye yatırım harcamasına ilişkin değerlendirmeler ise endeksi azalış yönünde etkiliyor.

Sonuçlara göre gelecek on iki aylık dönem sonu itibarıyla yıllık Üretici Fiyat Endeksi (ÜFE) beklentisi bir önceki aya göre 2,0 puanlık azalış ile yüzde 45,4 seviyesinde gerçekleşti. Ortalama birim maliyetlerde, gelecek üç ayda artış olacağını bekleyenler lehine olan seyrin güçlendiği belirlenirken son üç ayda artış olduğunu bildirenler lehine olan seyrin ise zayıfladığı gözleniyor.

İktisadi Yayılım Anketi Sonuçlarına İlişkin Gelişmeler, Kasım

	Son Üç Ay	Mevcut Durum	Gelecek Üç Ay
Üretim Hacmi	↑ ↓		↓ ↑
Toplam Sipariş Miktarı	↑ ↑	↑ ↓	↓ ↑
İç Piyasa Sipariş Miktarı	↓ ↑	↑ ↓	↓ ↑
İhracat Sipariş Miktarı	↑ ↓	↑ ↓	↓ ↑
Toplam İstihdam			↑ ↓
Ortalama Birim Maliyet Satış Fiyatı	↓ ↓		↑ ↑
Satış Fiyatı			↑ ↑

“

İktisadi Yönelim Anketi ile üretim girdilerinin maliyetleri ve satış fiyatları hakkında imalat sanayinin beklentisi ve gerçekleştirmelerini takip etmek mümkündür.

”

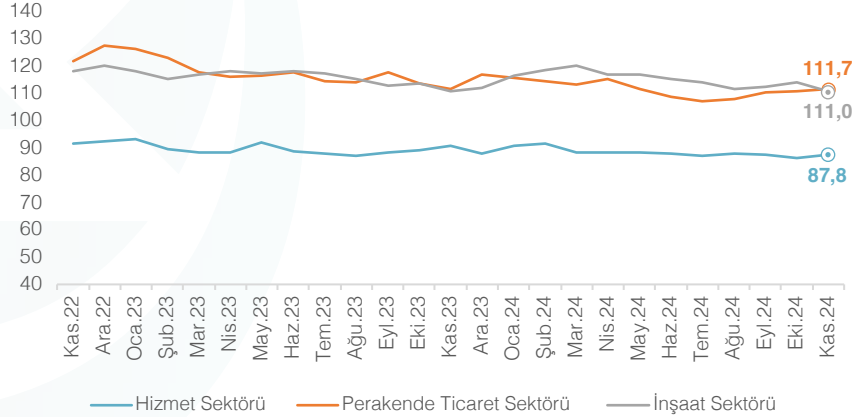
· **Kısa oklar** bir önceki aya göre (aylık) değişimleri, **uzun oklar** ise bir önceki yılın aynı ayına göre olan (yıllık) değişimleri göstermektedir.

· Maliyet ve satış fiyatı değişkenleri dışındaki değişkenlerde **lacivert oklar** artışı, **kırmızı oklar** ise azalışı göstermektedir.

“Kasım Ayında Perakende ve İnşaat Arttı, Hizmet Geriledi”

Kasım ayında mevsim etkilerinden arındırılmış güven endeksi bir önceki aya göre perakende ticaret sektöründe %0,9 artarak 111,7'ye, inşaat sektöründe ise %1,7 artarak 87,8'e yükseldi. Hizmet sektörü güven endeksi ise %2,9 oranında azalarak 111,0'e geriledi.

Sektörel Güven Endeksleri

“
Endeksin 100'den büyük olması sektörün mevcut ve gelecek döneme ilişkin iyimserliğini, 100'den küçük olması ise kötümserliğini göstermektedir.
”

“Hizmet Sektöründe Mevcut Durum ve Beklentilerde Gerileme”

Kasım ayında perakende ticaret ve inşaat sektörlerinde olumlu bir ivme gözlemlenirken hizmet sektörü güven endeksinde düşüş gözlemlendi. Alt kırılımlara bakıldığında hizmet sektöründe son 3 aylık dönemde iş durumu %3,4 azalarak 110,1'e, hizmetlere olan talep ise %3,8 oranında gerileyerek 110,2'ye düştü. Perakende ticaret sektöründe ise son 3 aylık dönemde iş hacmi-satışlar %2,5 artış göstererek 119,2 seviyesine ulaştı. İnşaat sektöründe ise alınan kayıtlı siparişlerin mevcut düzeyi ekim ayına göre %1,3 artışla 80,2 değerine yükseldi.

Güven Endeksleri ve Değişim Oranları (Mevsimsel Etkilerden Arındırılmış)

	Endeks		Bir Önceki Aya Göre Değişim Oranı (%)	
	Ekim	Kasım	Ekim	Kasım
Hizmet Sektörü Güven Endeksi	114,2	111	1,5	-2,9
Son 3 Aylık Dönemde İş Durumu	113,9	110,1	2,4	-3,4
Son 3 Aylık Dönemde Hizmetlere Olan Talep	114,6	110,2	1,7	-3,8
Gelecek 3 Aylık Dönemde Hizmetlere Olan Talep Beklentisi	114,2	112,6	0,4	-1,4
Perakende Sektörü Güven Endeksi	110,7	111,7	0,1	0,9
Son 3 Aylık Dönemde İş Hacmi-Satışlar Beklentisi	116,3	119,2	-1,3	2,5
Mevcut Mal Stok Seviyesi ⁽¹⁾	94,1	92,9	1,5	-1,2
Gelecek 3 Aylık Dönemde İş Hacmi-Satışlar Beklentisi	121,8	122,9	0,4	0,9
İnşaat Sektörü Güven Endeksi	86,3	87,8	-1,7	1,7
Alınan Kayıtlı Siparişlerin Mevcut Düzeyi	79,1	80,2	-4	1,3
Gelecek 3 Aylık Dönemde Toplam Çalışan Sayısı Beklentisi	93,5	95,4	0,3	2,1

Kaynak: TÜİK

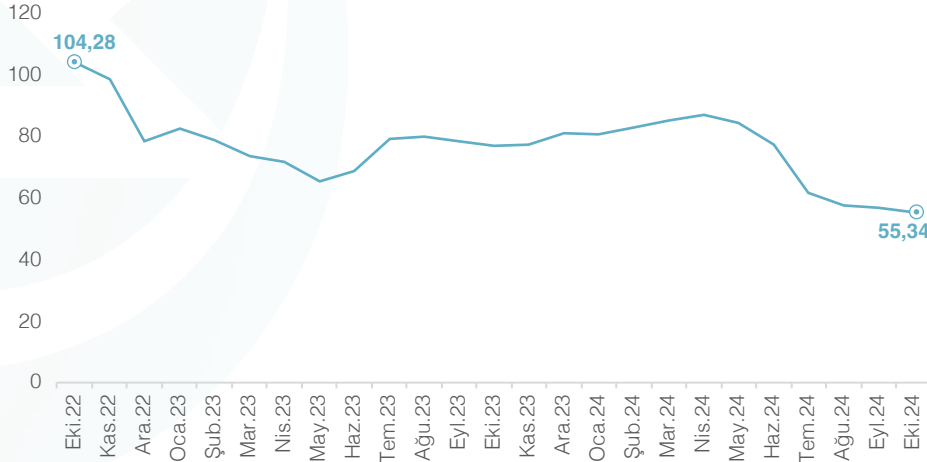
(1) Mevcut mal stok seviyesi endeksinin artışı stok azalışını, azalışı ise stok artışını göstermektedir.

“Yıllık H-ÜFE Artışında İlk Sırada %64,46 ile Bilgi ve İletişim Sektörü Yer Aldı”

Hizmet Üretici Fiyat Endeksi (H-ÜFE) 2024 ekim ayında bir önceki aya göre %0,24; bir önceki yılın aynı ayına göre ise %55,34 oranlarında artış kaydetti. On iki aylık ortalamalara göre ise artış %74,04 oranında yaşandı. Bir önceki yılın aynı ayına göre sırasıyla; bilgi ve iletişim hizmetlerinde %64,46, mesleki, bilimsel ve teknik hizmetlerde %62,10, konaklama ve yiyecek hizmetlerinde %59,03, gayrimenkul hizmetlerinde %58,06, idari ve destek hizmetlerde %57,46, ulaştırma ve depolama hizmetlerinde %49,46 oranlarında artış gerçekleşti.

Yıllık H-ÜFE’ye göre 9 alt sektör daha düşük (hava yolu taşımacılığı, programcılık ve yayıncılık hizmetleri, kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı hizmetleri vb.), 18 alt sektör daha yüksek (depolama ve destek hizmetleri, bilgi hizmetleri, istihdam hizmetleri vb.) değişim gösterdi.

H-ÜFE Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Yıllık Değişim Oranı (%), Ekim 2024

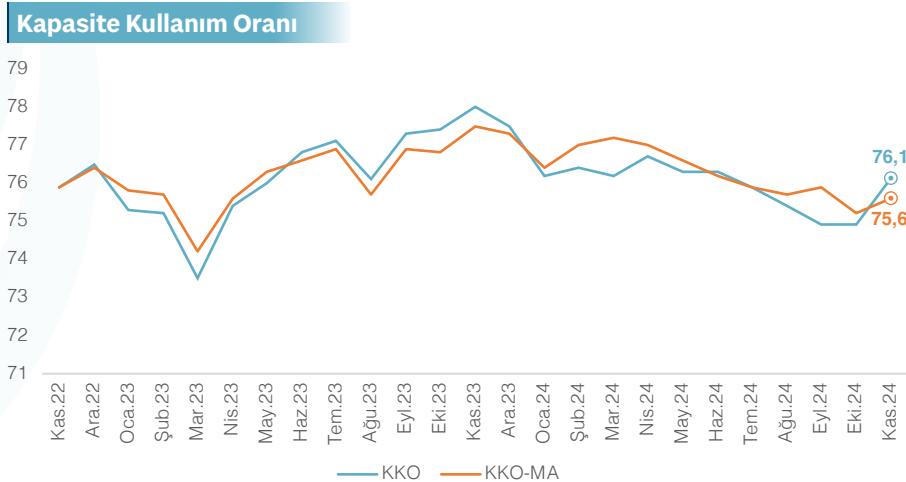

Kaynak: TÜİK

“**Hizmet Üretici Fiyat Endeksi (H-ÜFE)**, ülke ekonomisinde üretimi yapılan hizmetlerin üretici fiyatlarını zaman içinde karşılaştırarak fiyat değişimlerini ölçen fiyat endeksidir.”

“KKO-MA Kasım Ayında 0,4 Puan Artış”

İmalat sanayisi genelinde mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı (KKO-MA) kasım ayında, bir önceki aya göre 0,4 puan artarak 75,6 seviyesinde gerçekleşti. Mevsimsel etkilerden arındırılmamış kapasite kullanım oranı (KKO) ise bir önceki aya göre 1,2 puan artarak 76,1 olarak kaydedildi. Böylece Ocak-Kasım 2023'te ortalama 76,1 olan KKO-MA 2024'ün aynı döneminde 76,2 oldu.

Kaynak: TCMB

İTOSAM

İSTANBUL TİCARET ODASI
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

Tasarım ve Hazırlık | Stratejik Araştırmalar Merkezi

itosamkurumsal

www.itosam.org.tr